NORAKSTS
Lieta Nr.A42602508
AA43-0491-12/12

SPRIEDUMS
Latvijas tautas vārdā

Rīgā 2012.gada 4.jūlijā

Administratīvā apgabaltiesa šādā sastāvā:
tiesas sēdes priekšsēdētāja I.Meldere,
tiesneses Dz.Amerika un L.Vīnkalna,

piedaloties pieteicēja *S.K.* pārstāvei *D.N.* un atbildētājas Latvijas Republikas pusē pieaicinātās iestādes Valsts ieņēmumu dienesta pārstāvei *I.M.*,

atklātā tiesas sēdē izskatīja administratīvo lietu, kas ierosināta, pamatojoties uz *S.K.* pieteikumu par Valsts ieņēmumu dienesta ģenerāldirektora v.i. 2008.gada 7.maija lēmuma Nr.19/12805 atcelšanu, sakarā ar *S.K.* apelācijas sūdzību par Administratīvās rajona tiesas 2010.gada 13.decembra spriedumu.

Aprakstošā daļa

[1] Valsts ieņēmumu dienesta (turpmāk – VID) Latgales reģionālās iestādes Nodokļu kontroles pārvaldes Audita daļa no 2007.gada 11.oktobra līdz 2007.gada 27.decembrim *S.K.* (turpmāk – pieteicējs) veica iedzīvotāju ienākuma nodokļa (turpmāk – IIN) auditu par 2004., 2005. un 2006.gadu, kā rezultātā 2007.gada 27.decembrī sastādīts audita pārskats Nr.227 (turpmāk – Audita pārskats).

[1.1] VID Latgales reģionālās iestādes Audita daļas priekšnieks 2007.gada 28.decembrī pieņēma lēmumu Nr.1-4/18532, ar kuru noteica pienākumu pieteicējam iemaksāt budžetā Ls 14 546,91 no tiem: IIN Ls 6809,39, soda naudu Ls 6809,39 un nokavējuma naudu Ls 928,13 apmērā un neatzina skaidras naudas uzkrājumus uz 2004.gada 1.janvāri Ls 29 860,57 apmērā (turpmāk – sākotnējais lēmums).

[1.2] Izskatījusi pieteicēja apstrīdēšanas iesniegumu, VID Latgales reģionālās iestādes direktore ar 2008.gada 28.februāra lēmumu Nr.1-4/4753: 1) atcēla sākotnējo lēmumu daļā par papildus nomaksai budžetā aprēķināto soda naudu Ls 3404,69 un nokavējuma naudu Ls 191,44 apmērā, 2) atstāja negrozītu sākotnējo lēmumu daļā par papildus nomaksai budžetā aprēķināto IIN Ls 6809,39, soda naudu Ls 3404,7 un nokavējuma

naudu Ls 736,39, kā arī par skaidras naudas uzkrājumu neatzīšanu uz 2004.gada 1.janvāri Ls 29 860,57 apmērā.

[1.3] Ar VID ģenerāldirektora 2008.gada 7.maija lēmumu Nr.19/12805 (turpmāk – Lēmums) atstāts negrozīts VID Latgales reģionālās iestādes direktores 2008.gada 28.februāra lēmums Nr.1-4/4753.

Lēmumā norādīti turpmāk minētie argumenti.

[1.3.1] Pieteicējs VID iesniedza papildu deklarācijas par ienākumiem, ieņēmumiem, naudas un citiem uzkrājumiem, īpašumiem un to vērtības maiņu par 2004.-2006.gadu. Tajās norādīti skaidras naudas uzkrājumi: uz 2004.janvāri Ls 45 000, uz 2005.gada 1.janvāri Ls 38 250, uz 2006.gada 1.janvāri Ls 26 250, uz 2006.gada 31.decembri Ls 4500.

Pieteicējs sākumā kā uzkrājumu avotu norādīja preču tirdzniecību Polijā un automašīnu pārdošanu, vēlāk – kā vecāku atstāto mantojumu.

VID nav iesniegti pierādījumi par mantojuma saņemšanu, kā arī pieteicējs nevarēja mantot viens pats, jo viņam ir brāļi. VID rīcībā nav preču importa vai eksporta dokumentu, kas apliecinātu preču tirdzniecību Polijā. Tādējādi nav pamata uzskatīt, ka pieteicēja skaidras naudas uzkrājumi veidojušies no saimnieciskās darbības.

[1.3.2] Pieteicēja ienākumi no darba algas līdz 2004.gada 1.janvārim bija samērojami ar Centrālās statistikas pārvaldes (turpmāk – CSP) gada noteikto viena iedzīvotāja pilna iztikas minimuma preču un pakalpojumu groza apmēru attiecīgā taksācijas periodā. Tādējādi pieteicēja skaidras naudas uzkrājumi pirmstaksācijas periodā nevarēja palielināties saņemtās darba algas rezultātā.

[1.3.3] Pieteicējam pamatoti noteikts līdzekļu izlietojums 2004.gadā Ls 9533,28, 2005.gadā Ls 12 613,86, 2006.gadā Ls 24 854,63, bet līdzekļu avoti noteikti 2004.gadā Ls 1656,1, 2005.gadā Ls 1227,35 un 2006.gadā Ls 1758,54. Tādējādi pamatoti konstatēts pieteicēja līdzekļu izlietojuma pārsniegums pār līdzekļu avotiem 2004.gadā Ls 1127,18, 2005.gadā Ls 2997,08 un 2006.gadā Ls 23 096,09.

[1.3.4] Pieteicējam pamatoti aprēķināts papildus budžetā iemaksājamais IIN Ls 6809,39, soda nauda Ls 3404,7, nokavējuma nauda Ls 736,69, kā arī samazināts skaidras naudas uzkrājums uz 2004.gada 1.janvāri par Ls 29 860,57.

[2] Administratīvajā rajona tiesā 2008.gada 17.jūnijā saņemts pieteicēja pieteikums par Lēmuma atcelšanu. Pieteikums pamatots ar turpmāk minētajiem argumentiem.

[2.1] VID kļūdaini secinājis, ka nav pamata atzīt, ka pārtikas produkti, kuri tiek iegūti no piemājas saimniecības */adrese/*, Daugavpils rajonā (turpmāk – Saimniecība), sistemātiski tiek izmantoti pieteicēja dzīvesveida nodrošināšanai.

No Dzīvesvietas deklarēšanas likuma 1. un 3.panta 1.punkta izriet, ka katrai personai ir pienākums deklarēt savu dzīvesvietu, bet nav pienākums

tur faktiski dzīvot visu laiku. Vienīgais dzīvesvietas deklarēšanas nosacījums ir, ka tam jābūt nekustamam īpašumam, kuru šī persona atzīst par vietu, kur tā sasniedzama tiesiskajās attiecībās ar valsti un pašvaldību.

Turklāt, Saimniecība ir pieteicēja īpašums, tā viņam pieder no 2002.gada 8.aprīļa uz dāvinājuma līguma pamata, šis līgums ir apstiprināts ar Zemesgrāmatas tiesneša lēmumu. Šis apstāklis ir konstatēts Audita pārskatā (*lietas 101.lapa*).

Pieteicējam ir likumīgas tiesības dzīvot kopā ar brāli pieteicējam piederošajā mājā, veikt kopā ar brāli lauksaimniecības darbību un izmantot produktus, kas saņemti šīs darbības rezultātā. Nav nekāda pamata secināt, ka dzīvesvietas deklarēšana nedod pieteicējam tādas tiesības. Sakarā ar to informācija, ka personīgajām vajadzībām pieteicējs patērēja tikai Ls 75,00 mēnesī, ir patiesa un pamatota.

[2.2] VID nepareizi izvērtēja pieteicēja ienākumu sakarā ar mantojumu, kas palika pēc vecāku nāves. 2007.gada 17.decembrī savos paskaidrojumos pieteicējs uzrakstīja, ka šī naudas summa – Ls 22 000 apmērā viņam palika pēc mātes – *F.K.* nāves. Visu summu nevar uzskatīt par mantojumu, jo tā faktiski ir abu vecāku īpašums. Sakarā ar to 50 % no šīs naudas summas (Ls 11 000) ir mantojums, kas palika pēc mātes nāves, bet atlikušie 50% ir tēva dāvana pieteicējam.

Pieteicējam nav nekādu citu iespēju pierādīt mantojuma un dāvinājuma pieņemšanas faktu kā tikai ar liecinieku liecībām.

[2.3] Pierādot uzkrājumus, pieteicējs paskaidro, ka:

1) ir saņēmis aizdevumu no *V.Ž.* Ls 3000 apmērā;

2) 2001.gadā veica ieguldījumu Hipotēku bankā Ls 1000 apmērā;

3) 2002.gadā pārdeva guļamistabas iekārtu par Ls 230 *V.Š.*;

4) 2002.gadā pārdeva garāžu, kas atradās kooperatīvā *„/Nosaukums/” /adrese2/*, Daugavpilī, *V.B.* par Ls 3200;

5) 2002.gadā pārdeva guļamistabas iekārtu un mēbeles priekšistabai par Ls 450 *V.S.*;

6) 2002.gadā pārdeva vienu govi un septiņas aitas *S.B.* par Ls 950;

7) 2002.gadā pārdeva sekciju viesistabai, galdu un krēslus par Ls 380 *L.P.*;

8) 2006.gadā pārdeva garāžu, kas atradās kooperatīvā *„/Nosaukums/” /adrese 3/*, Daugavpilī, *Ž.K.* par Ls 2100.

Par visiem šim darījumiem pieteicējam nav saglabājušies atbilstoši dokumenti, bet ir pievienoti paskaidrojumi no visiem pircējiem. Taču VID nepieņem tos kā pierādījumus par pieteicēja ienākumiem.

Audita gaitā pieteicējs norādīja minēto objektu citas pārdošanas summas, jo no galvas bija grūti atcerēties pareizu summu, bet visi pircēji gatavi liecināt par noslēgtajiem darījumiem un to summām.

Tādā veidā pieteicēja uzkrājumi uz 2006.gadu faktiski ir lielāki nekā fiksētie Audita pārskatā. Turklāt, analizējot fiziskās personas ieņēmumus

un izdevumus, jāņem vērā arī citi faktiskie apstākļi, kam arī ir būtiska nozīme, piemēram faktam, vai auditējamā persona ir laulībā.

[3] Paskaidrojumā par pieteikumu VID neatzīst pieteikumu, norādot turpmāk minētos apsvērumus.

[3.1] VID pieteicēja deklarēto dzīvesvietu nav saistījis ar CSP informāciju par iztikas minimuma piemērošanu, bet gan ar papildu deklarācijā norādītajām ziņām par mantojuma saņemšanu, respektīvi, lai skaidrotu pieteicēja ievērojamo skaidrās naudas uzkrājumu izcelsmi, kā arī mantojuma saņemšanas apstākļus.

[3.2] VID nav mainījis savu viedokli attiecībā par pieteicēja norādītā mantojuma saņemšanas neskaidrībām un ticamības trūkumu. VID savu viedokli ir pamatojis gan Audita pārskatā, gan VID lēmumos administratīvā procesa ietvaros.

[3.3] VID ir izvērtējis visus lietas faktiskos un tiesiskos apstākļus, vērtējis un analizējis lietā iegūtos pierādījumus, vērtējis pieteicēja vairākkārt pretrunīgi sniegto informāciju un izteicis par tiem savu viedokli, kā rezultātā pieņēmis tiesisku un pamatotu lēmumu.

[4] Ar Administratīvās rajona tiesas 2010.gada 13.decembra spriedumu pieteikums noraidīts.

[4.1] Tiesa konstatējusi turpmāk minētos lietas apstākļus.

[4.1.1] 2004.gada maijā pieteicējs aizņēmās no *V.Ž.* Ls 3000 ar atdošanas termiņu līdz 2007.gada 31.decembrim. Sakarā ar to, ka pieteicējs neizpildīja saistības, aizdevuma garantija, automašīna ZIL 130 ar reģistrācijas numuru */reģistrācijas numurs/* kļuva par *V.Ž.* īpašumu (*lietas 168.lapa*).

[4.1.2] Atbilstoši 2003.gada 29.aprīļa pirkuma-pārdevuma līgumam pieteicējs pārdeva *Ž.B.* garāžu */garāžas numurs/*, */adrese 2/*, kooperatīvā *„/Nosaukums/"* par Ls 3200 (*lietas 165.lapa*).

[4.1.3] Laucesas pagasta padome 2008.gada 15.augusta izziņā Nr.03-11.1/329 norādījusi, ka pieteicējs līdz 2002.gadam Saimniecībā kopā ar vecākiem uzturēja mājlopus: 3 aitas, 1 zirgu, 5 govis, 2 teles, 6 cūkas, 50 vistas, 30 pīles (*lietas 143.lapa*).

Savukārt 2008.gada 15.augusta izziņā Nr.08/04/225 Laucesas pagasta padome apliecinājusi, ka pieteicējs Saimniecībā dzīvoja kopā ar māti līdz 2001.gada decembrim, ar tēvu – līdz 2002.gada jūnijam (*lietas 144.lapa*).

[4.1.4] 2008.gada 10.decembra apliecinājumā *Ž.K.* apliecinājusi, ka 2006.gada 6.novembrī viņa nopirka no pieteicēja garāžu Ls 2300 vērtībā kooperatīvā *„/Nosaukums/"* (*lietas 170.lapa*).

[4.1.5] Atbilstoši kooperatīvās sabiedrības *„/Nosaukums/"* 2010.gada 2.novembra izziņai pieteicējs 2003.gada 29.aprīlī pārdeva garāžu */garāžas numurs/ Ž.B.*, savukārt 2006.gada 6.novembrī garāžu */garāžas numurs/ – Ž.K.* (*lietas 169.lapa*).

[4.2] Lietā ir strīds par to, vai pieteicējam pamatoti papildu nomaksai budžetā noteikts IIN Ls 6809,39, soda nauda Ls 3404,7 un nokavējuma nauda Ls 736,69, kā arī, vai pamatoti nav atzīti skaidras naudas uzkrājumi uz 2004.gada 1.janvāri Ls 29 860,57 apmērā.

[4.3] Tiesa, pamatojoties uz likumu „Par Valsts ieņēmumu dienestu" 2. un 8.pantu, atzinusi, ka ir ievēroti Lēmuma izdošanas procesuālie un formālie priekšnoteikumi, tai skaitā lietiskā, funkcionālā un teritoriālā piekritība.

[4.4] Tiesa citējusi likuma „Par iedzīvotāju ienākuma nodokli" 22.panta pirmo, trešo, ceturto un astoto daļu.

Pamatojoties uz Ministru kabineta 2006.gada 19.septembra noteikumu Nr.780 „Noteikumi par papildu deklarācijas par ienākumiem, ieņēmumiem, naudas un citiem uzkrājumiem, īpašumiem un to vērtības maiņu veidlapu un kārtību, kādā VID uz aprēķinu pamata nosaka iedzīvotāju ienākuma nodokļa maksātāja apliekamo ienākumu" (turpmāk – Noteikumi Nr.780) 2.punktu, VID, nosakot apliekamo ienākumu, veic IIN maksātāja ienākuma netiešo aprēķinu (turpmāk – ienākuma aprēķins), pārbaudot IIN aprēķināšanas un samaksas pareizību.

Savukārt Noteikumu Nr.780 16.3.punkts noteic, ka VID nodokļu revīzijas (audita) ietvaros, aprēķinot ienākumu, izmanto šādas metodes: (..) izdevumu metodi – IIN maksātāja apliekamo ienākumu aprēķina kā kopējo izdevumu īpašumu iegādei, saimnieciskās darbības, kā arī personas dzīvesveida nodrošināšanai un maksātāja deklarēto ienākumu starpību. Proti, slēptais apliekamais ienākums = kopējie izdevumi – deklarētie izdevumi – neapliekamie ienākumu avoti (kredīti, aizņēmumi, dāvinājumi, utt.).

No minētajām tiesību normām izriet, ka gadījumā, ja VID konstatē personas izdevumu kopējā apjoma pārsniegumu pār viņa ienākumiem, VID ir tiesības pieprasīt nepieciešamo informāciju un uz aprēķinu pamata noteikt personas slēpto apliekamo ienākumu.

[4.5] Vērtējot pieteicēja paskaidrojumus par skaidras naudas līdzekļu (uzkrājumu) esamību pieteicēja rīcībā, tiesa minēto atzinusi par nepierādītu faktu.

Tiesa secinājusi, ka pārbaudes rezultātā, pamatojoties uz pieteicēja iesniegtajiem dokumentiem un VID rīcībā esošo informāciju, pamatoti tika noteikti pieteicēja faktiskie skaidras naudas uzkrājumi uz 2004.gada 1.janvāri Ls 15 139,43, tai skaitā: AS *„/Nosaukums/"* izsniegtais un atpakaļ saņemtais aizdevums Ls 10 000, ienākums no automašīnu pārdošanas Ls 1679,95, ienākums no dzīvokļa pārdošanas Ls 2000, ienākums no personīgā īpašuma pārdošanas AS *„/Nosaukums/"* Ls 1191,36 un saņemtais ienākums no automašīnas iznomāšanas Ls 268,12.

Savukārt, ņemot vērā pieteicēja pretrunīgi sniegto informāciju par skaidras naudas uzkrājumu izcelsmi, pamatoti kritiski tika vērtēti papildu

deklarācijā uz 2004.gada 1.janvāri uzrādīto skaidras naudas uzkrājumu Ls 29 860,57 (Ls 45 000 – Ls 15 139,43) faktiskā esamība.

VID konstatējis pieteicēja līdzekļu izlietojuma pārsniegumu pār līdzekļu avotiem (noteikts slēptais apliekamais ienākums) 2004.gadā Ls 1127,18 (Ls 9533,28 – Ls 8406,1), 2005.gadā Ls 2997,08 (Ls 12 613,86 – Ls 9616,78) un 2006.gadā Ls 23 096,09 (Ls 24 854,63 – Ls 1758,54), kas saskaņā ar likuma ,,Par iedzīvotāju ienākuma nodokli" 1.panta pirmās daļas 3.punktu apliekams ar IIN.

Tādējādi tiesa secinājusi, ka saskaņā ar likuma ,,Par iedzīvotāju ienākuma nodokli" $31.^{3}$panta pirmo daļu, likuma ,,Par nodokļiem un nodevām" 29.panta otro daļu un 32.panta pirmo un trešo daļu VID pamatoti papildu nomaksai budžetā pieteicējam aprēķināja IIN Ls 6809,39, soda naudu Ls 3404,7 un nokavējuma naudu Ls 736,69, kā arī samazināja skaidras naudas uzkrājumus uz 2004.gada 1.janvāri par Ls 29 860,57.

[5] Par Administratīvās rajona tiesas 2010.gada 13.decembra spriedumu pieteicējs iesniedza apelācijas sūdzību. Apelācijas sūdzībā norādīts turpmāk minētais.

[5.1] Tiesa nav novērtējusi faktisko apstākli, ka naturālās saimniecības vešana un dzīvošana lauku mājā neietekmēja pieteicēja skaidras naudas uzkrājumus. Lietā nav strīda, ka pieteicēja ikmēneša bruto darba alga bija Ls 200 mēnesī. Saskaņā ar CSP ziņām 70% no personas vidējiem ienākumiem tiek izlietoti pārtikas iegādei un komunālo pakalpojumu segšanai, t.i., Ls 140 mēnesī. Sakarā ar to, ka pieteicējs iegādājās tikai cukuru, maizi un tēju, viņam ik gadu veidojies uzkrājums Ls 1700 apmērā. Vienpadsmit gadu laikā tie ir Ls 18 700. Minēto pierāda izziņa no pašvaldības par mājdzīvnieku un mājputnu skaitu, kā arī liecinieku liecības.

[5.2] Nav strīda par to, ka pieteicēja vecākiem bijuši pieci dēli, taču divi (*J.K.* un *G.K.*) no tiem ir miruši vēl pirms vecākiem. *V.K.* kopš 17 gadu vecuma, kad iestājās kara skolā, nedzīvo Latvijā un dalību Saimniecībā ne fiziski, ne materiāli nav veicis. Saimniecībā pieteicējs palīdzējis ar brāli *I.K.* Tēvs ir atdevis pieteicēja, sievas un brāļa *I.K.* nopelnīto naudu, kuru pieteicējs nosaucis par mantojumu. Visa nauda bija nodota mātes rokās. Arī brālis *I.K.* atdevis naudu pieteicējam, jo veselības stāvokļa dēļ nav spējīgs dzīvot viens. Minētais tika apliecināts tiesas sēdē ar liecinieku liecībām.

[5.3] Tiesa nav vērtējusi pierādījumus, kas saistīti ar ieņēmumiem, pārdodot dzīvokli */adrese 4/*, Daugavpilī, tajā esošās mēbeles un iekārtas, kas kopā sastādīja Ls 4010, kā arī papildus ienākumus no divām pārdotajām garāžām Ls 5300 apmērā. Pieteicēja rīcībā palikuši Ls 3000 apmērā, kurus aizņēmies no *V.Ž. V.Ž.* pretī saņēmis automašīnu ZIL. No šiem darījumiem pieteicējam 2004.gadā bijuši skaidras naudas uzkrājumi Ls 13 310 apmērā. Līdz ar to tiesas secinājums, ka 2004.gadā pieteicēja rīcībā nevarēja būt skaidras naudas uzkrājumi Ls 29 860,57 apmērā, ir nepamatots.

[6] Paskaidrojumā par apelācijas sūdzību VID lūdz to noraidīt, papildus norādot turpmāk minētos argumentus.

[6.1] Tiesa pieteicēja norādīto mantojumu nav atzinusi kā skaidrās naudas uzkrājuma avotu nevis tāpēc, ka mantojums bija sadalāms starp pieteicēju un viņa brāļiem, bet gan tāpēc, ka pieteicējs ne audita veikšanas laikā, ne apstrīdēšanas stadijā, ne arī tiesā neiesniedza un neuzrādīja mantojuma līgumu vai testamentu, kurš apliecinātu, ka pieteicēja vecāki mantojumā atstāja noteiktu naudas summu, kuru pieteicējs pieņēma un kura veido daļu no pieteicēja skaidrās naudas uzkrājumiem.

[6.2] Pieteicējs uzskata, ka, atsavinot dzīvokli Daugavpilī, saņēmis Ls 4010, taču no zemesgrāmatas iegūtās informācijas VID konstatēja, ka pieteicējs saņēma Ls 2000, kurus VID arī atzina.

[6.3] Pieteicējs nevarēja gada laikā iekrāt Ls 1700, jo Ls 200 ir bruto alga, no kuras tiek aprēķināti un atskaitīti normatīvajos aktos paredzētie nodokļi. Pieteicējs arī nav pierādījis apgalvojumu, ka nav apmaksājis ikmēneša komunālos maksājumus un ka varēja iekrāt no darba algas Ls 140 apmērā.

[6.4] No audita laikā noskaidrotajiem apstākļiem un pieteicēja sniegtās informācijas secināms, ka pieteicēja paskaidrojumi par skaidrās naudas uzkrājumu avotiem ir pretrunīgi. Pieteicējs savos apgalvojumos nav konsekvents. Tā, piemēram, audita sākuma sarunas protokolā pieteicējs norādījis, ka skaidrās naudas uzkrājumu avots ir vecāku atstātais mantojums, savukārt vēlāk pieteicējs apgalvoja, ka skaidrās naudas uzkrājumus veido arī ienākumi, kas gūti no saimnieciskās darbības Polijā un no automašīnu tirdzniecības Latvijā.

Tiesa ir analizējusi un pamatoti kā skaidrās naudas uzkrājumu avotu neatzina pieteicēja deklarētos Polijā veiktās saimnieciskās darbības rezultātā gūtos ienākumus.

[7] Tiesas sēdē pieteicēja pārstāve uzturēja pieteikumu un apelācijas sūdzību, pamatojoties uz tajos norādītajiem argumentiem, uzsverot tiesai iesniegto pierādījumu un tiesas sēdē nopratināto liecinieku liecību nozīmi.

VID pārstāve pieteikumu neatzina.

Tiesas sēdē tika nopratināti lieciniekи: *O.K.*, *N.K.*, *S.B.*, *G.R.*, *V.Ž.*

Motīvu daļa

[8] Noklausījusies lietas dalībnieku paskaidrojumus un liecinieku liecības tiesas sēdē, pārbaudījusi lietā esošos pierādījumus, Administratīvā apgabaltiesa atzīst, ka apelācijas sūdzība ir daļēji pamatota un pieteikums ir daļēji apmierināms.

[9] Saskaņā ar likuma „Par iedzīvotāju ienākuma nodokli" 3.panta otro daļu iekšzemes nodokļa maksātāja gada (..) apliekamais ienākums ir viņa gada (mēneša) ienākums, izņemot šā likuma 9.pantā minētos neapliekamos ienākumus, no kura tiek atskaitīti: 1) šā likuma 10.pantā noteiktie attaisnotie izdevumi; 2) maksātāja gada (mēneša) neapliekamais minimums; 3) šā likuma 13.pantā noteiktie atvieglojumi.

Likuma „Par iedzīvotāju ienākuma nodokli" 22.panta pirmajā daļā (*redakcijā, kāda bija spēkā audita veikšanas laikā*) noteikts, ka VID pārbauda maksātāja (fiziskās personas) taksācijas gadā gūtos ienākumus, pamatojoties uz iesniegtajā gada ienākumu deklarācijā uzrādītajiem datiem, darba devēju (ienākuma izmaksātāju) paziņojumiem par izmaksātajām summām, ārvalstu nodokļu administrāciju sniegtajām ziņām, apsekošanas un pārbaužu rezultātiem, kā arī citu VID rīcībā esošo informāciju par nodokļa maksātāja ienākumiem, īpašuma stāvokļa izmaiņām un izdevumiem.

Šā panta otrajā daļā noteikts, ja VID rīcībā esošajos pārskatos (paziņojumos) uzrādītie maksātāja ienākumi vai maksātāja iesniegtajā deklarācijā uzrādītais ienākumu apjoms saskaņā ar VID rīcībā esošo informāciju ir mazāks par viņa izdevumu apjomu, VID nosaka ar nodokli apliekamo ienākumu un nodokļa summu uz aprēķinu pamata atbilstoši maksātāja īpašuma vērtības pieaugumam un VID rīcībā esošajām ziņām par maksātāja darbību (arī maksātāja darījumiem un ieņēmumiem no saimnieciskās darbības).

Šā panta trešajā daļā noteikts, ja maksātāja deklarētie ienākumi vai VID rīcībā esošajos pārskatos (paziņojumos) uzrādītie maksātāja ienākumi neatbilst viņa izdevumiem taksācijas gadā, VID pieprasa šā panta $3.^1$ daļā noteiktajā termiņā iesniegt: 1) papildu deklarāciju (atbilstoši Ministru kabineta apstiprinātajai veidlapai) par ienākumiem, ieņēmumiem, naudas un citiem uzkrājumiem, īpašumiem un to vērtības maiņu, 2) taksācijas gada ienākumu deklarāciju, ja tā nav iesniegta šajā likumā noteiktajā kārtībā.

Noteikumu Nr.780 5.punktā noteikts, ka IIN maksātājs papildu deklarācijai pievieno dokumentus, kas apliecina ienākumu izcelsmi, to struktūru un īpatnības, kā arī citu informāciju, kuru tas uzskata par nepieciešamu sniegt VID pirms ienākuma aprēķina. Saskaņā ar šo noteikumu 7.punktu IIN maksātājam ir pienākums ar parakstu apliecināt papildu deklarācijas aizpildīšanas pareizību un pilnību. Ar IIN maksātāja parakstu apliecināta papildu deklarācija par pārbaudāmo taksācijas periodu ir pamats turpmākajam ienākuma aprēķinam.

Lietā nav strīda, ka pieteicējam tika pieprasīta papildu ienākumu deklarācija, kuru pieteicējs VID arī iesniedza. Tādējādi šādas papildu deklarācijas iesniegšana bija par pamatu, lai VID uz aprēķinu pamata noteiktu pieteicēja ar IIN apliekamo ienākumu.

Administratīvajā procesā lietas dalībniekam ir tiesības iesniegt pierādījumus gan iestādē, gan pirmās instances un apelācijas instances

tiesā. Tas nozīmē, ka tiesai jāizvērtē arī tādu pierādījumu ietekme uz pieteicēja tiesībām pēc būtības, kuri pirmo reizi iesniegti tiesā.

[10] Pārbaudot pieteicējam aprēķināto IIN par 2004.gadu, apgabaltiesa secina tālāk minēto.

[10.1] Papildu deklarācijā par 2004.gadu pieteicējs norādījis uzkrājumus Ls 45 000, par kuriem lietā ir iegūta šāda informācija.

[10.1.1] Papildu deklarācijā par 2004.gadu pieteicējs norādījis, ka dzīvoja kopā ar vecākiem. Pēc viņu nāves palika minētā summa (*lietas 77.lapa*). Audita sākuma sarunas protokolā par šo summu pieteicējs norādījis, ka minētā nauda lielākajā daļā ir pieteicēja nopelnītā nauda no braucieniem uz Poliju un automašīnu tirdzniecības. Audita nobeiguma sarunas protokolā pieteicējs norādījis, ka skaidrās naudas izcelsmes avotus var sadalīt divās daļās: aptuveni puse palika kā mantojums no vecākiem, bet puse ir peļņa no saimnieciskās darbības 80.-90.gados, pārdodot preces Polijā un nodarbojoties ar automašīnu tirdzniecību Latvijā. Sūdzībā VID ģenerāldirektoram pieteicējs savukārt norādījis, ka 50% no summas Ls 22 000 (jeb Ls 11 000) pieteicēja rīcībā palika pēc mātes nāves */miršanas diena/*, bet otri 50% - pēc tēva nāves */miršanas diena/*. Proti, otrus 50% tēvs atdeva pieteicējam visu tobrīd dzīvu palikušo brāļu (*I.K.* un *V.K.*) klātbūtnē (*lietas 35.lapa*). Tiesas sēdē pirmās instances tiesā pieteicēja pārstāve paskaidroja, ka Ls 22 000 ir nauda, ko tēvs atdeva saviem bērniem pēc sievas un pieteicēja mātes nāves. Ņemot vērā, ka pieteicēja brālis *I.K.* nav persona, kura māk pareizi ieguldīt naudu, brālis naudu atdeva pieteicējam. Šo naudu pieteicēja vecāki bija iekrājuši, strādājot Saimniecībā. Arī pieteicējs kopš 1994.gada dzīvoja laukos.

[10.1.2] VID neatzīst pieteicēja norādīto uzkrājumu, jo VID rīcībā nav informācijas par to, ka pieteicējs dzīvoja Saimniecībā. Pieteicēja deklarētā dzīvesvieta ir citur. Pieteicējs nav uzrādījis mantojuma līgumu vai testamentu, kas pierādītu mantojuma, skaidras naudas Ls 45 000 saņemšanu. Saimnieciskā darbība pirmstaksācijas periodā pieteicējam netika reģistrēta, kā arī VID rīcībā nav importa vai eksporta muitas deklarācijas, kas varētu apliecināt, ka laikā no 1993.gada līdz 2003.gadam pieteicējs veica preču eksportu no Latvijas uz ārzemēm vai ieveda preces no ārzemēm to tālākai realizācijai.

[10.1.3] Administratīvajā rajona tiesā un Administratīvajā apgabaltiesā nopratinātie liecinieki saistībā ar pieteicēja uzkrājumiem liecināja turpmāk minēto.

Pieteicēja brālis *I.K.* liecināja, ka kopā ar vecākiem uzkrājuši Ls 22 000. Tēvs šo summu sadalījis starp viņu un brāli (pieteicēju). *I.K.* atteicies no šīs summas, jo brālis tolaik nodarbojās ar biznesu, dzīvojuši vienā ģimenē. Visu, ko sapelnījis, atdevis savai mātei, jo viņa krāja naudu. Saimniecībā esot turējuši lopus, nodevuši pienu, pārdevuši gaļu. Līdz 2001.gadam liecinieks strādājis rūpnīcā un saņēmis Ls 500. Vecāki saņēma

pensiju, aptuveni Ls 200 uz abiem. Pie naudas nodošanas pieteicējam un lieciniekam klāt bija brāļa meitas un pieteicēja sieva. Tēvs atdevis dēliem naudu un teicis, lai sadala uz pusēm. Nauda tika turēta burkā (*sk. tiesas sēdes protokolu, lietas 176.lapa*).

Pieteicēja sieva *L.K.* liecināja, ka visu laiku dzīvojuši kopā ar vīra vecākiem kopš 1994. vai 1995.gada. Līdz tam dzīvojuši pilsētā. Vīramāte pirms nāves lūdza nepamest pieteicēja brāli *I.K.* Pēc vīramātes nāves vīratēvs nolēma sadalīt naudu. Tie bija aptuveni Ls 20 000. Nauda glabājās mājās piena burkā. Vīramātei bija vieta tirgū. Kamēr bija iespēja, ģimene nodeva pienu. Ar vīramāti netika runāts, cik nopelnīts no tirdzniecības. Ģimene arī mainīja vilnu uz diegiem, kurus pārdeva tirgū. Lieciniece pelnījusi aptuveni Ls 200 mēnesī. Pieteicēja brālis *I.K.* pelnīja ļoti labi, jo strādāja kaitīgos darba apstākļos. Visu naudu *I.K.* nodeva mātei. Liecinieces alga palika pie viņas, jo vajadzēja uzturēt meitas un samaksāt par dzīvokli komunālos maksājumus. Vīramāte pārvaldīja ģimenes naudu (*sk. tiesas sēdes protokolu, lietas 177.lapa*).

Administratīvajā apgabaltiesā nopratinātā lieciniece *O.K.* liecināja, ka *K.* ģimeni pazīst kopš septiņdesmito gadu sākuma, jo kopš 1969.gada lieciniece pagastā strādājusi par agronomi, vēlāk par brigadieri. Ar pieteicēja ģimeni nācās satikties darba sakarā. Ģimenē bija ļoti strādīgi vecāki, bija liela saimniecība. Māte sālīja gurķus un brauca uz Maskavu tos pārdot, tāpat pārdeva arī ābolus un gaļu. Ja kāds palūdza, māte aizdeva naudu. Kopš astoņdesmitajiem gadiem lieciniece strādājusi apdrošināšanas kompānijā, bieži bijusi pie *K.*, lai apdrošinātu saimniecību, jo tolaik bija jāapdrošina gan lopi, gan īpašums. Lieciniecei vairākas reizes gadā nācās būt pie ģimenes, kad arī pirka no *K.* daudzas lietas. Lieciniece pazīst arī *K.* bērnus. Dēls *I.K.* dzīvoja kopā ar ģimeni un naudu vienmēr deva mātei, labi pelnīja, jo saņem lielu pensiju. Vienmēr atbrauca un arī palīdzēja *S.K.* (pieteicējs), kurš dzīvoja Daugavpilī. Pieteicējs tur brauca pastāvīgi. Pēc vecāku nāves lieciniece runājusi ar *I.K.* par to, kā viņš dzīvo. *I.K.* atbildējis, ka labi un ka viņam neko nevajagot, tikai cigaretes. Tā kā *I.K.* bija iedzēris, lieciniecei esot atzinies, ka ir atteicies no mantojuma par labu brālim (pieteicējam). Nauda esot bijusi Ls 22 000. Lieciniece neesot brīnījusies par tik lielu summu. Kad pieteicējs pārvācās no dzīvokļa uz laukiem, viņš nekādas mantas neņēma līdzi, visu pārdeva. Lieciniece esot nopirkusi lustru par Ls 50. Ģimene neko nepirka, jo viņiem bija pašu gaļa, olas, piens, siers. Vajadzēja pirkt tikai maizi un cukuru (*sk. tiesas sēdes protokolu, lietas 213.-214.lapa*).

Lieciniece *N.K.*, pieteicēja meita, apgabaltiesai liecināja, ka sākumā dzīvojuši dzīvoklī. Kad lieciniecei bijuši aptuveni 12 gadi, ģimene pārvācās dzīvot uz laukiem, sāka palīdzēt tur dzīvojošajiem vecvecākiem. Tā bija dažāda veida palīdzība Saimniecībā. Viss tika izaudzēts un iegūts piemājas saimniecībā. Ar naudas kasi rīkojās vecmāmiņa. Ja vajadzēja veikalā nopirkt pārtiku, naudu deva vecmāmiņa. Vecvecāki tirgū tirgojuši pienu.

Nauda tika atlikta. Kaut ko liecinieces domām nauda no kopējās kases netika ņemta meitas apģērbam. Ģimenei nauda bija kopēja, bet ģimene neiebilda, ka liecinieces māte visu neielika kopējā kasē (*sk. tiesas sēdes protokolu, lietas 226.lapa*).

[10.1.4] Apgabaltiesa atzīst par pierādītu apstākli, ka pieteicējs ar savu ģimeni aptuveni kopš 1994.gada dzīvoja Saimniecībā. To apstiprina liecinieces *L.K.* samērā precīzi norādītais laiks un *N.K.* liecība, ka aptuveni kopš viņas 12 vai 13 gadu vecuma (tas iznāk apmēram kopš 1997.gada) ģimene pārcēlusies uz laukiem. Apgabaltiesas ieskatā to netieši apstiprina arī tas, ka 2002.gada 11.martā pieteicējs pārdeva dzīvokli */adrese 4/*, Daugavpilī, no kura gūto ienākumu Ls 2000 apmērā VID ir atzinis, kā arī tas, ka šo dzīvokli pieteicējs laikā no 1997.gada 30.septembra līdz 2002.gada 29.martam bija izīrējis *G.R.* (*lietas 218.lapa*). Tiesas sēdē tika uzrādīts šā līguma oriģināls, šajā konkrētajā gadījumā tiesai nav pamata neticēt šajā dokumentā iesniegtajai informācijai, kuru turklāt apstiprināja arī pats īrnieks, tiesas sēdē nopratinātais liecinieks *G.R.* (*sk. tiesas sēdes protokolu, lietas 227.lapa*). Apgabaltiesas ieskatā šādas pieteicēja darbības ar savu īpašumu netieši apstiprina, ka tāds īpašums pieteicējam vairs nebija vajadzīgs. Apgabaltiesas ieskatā arī liecinieces *O.K.* liecība, lai gan tieši neapstiprina, kurā laikā pieteicējs dzīvojis savu vecāku mājā ar ģimeni, tomēr apstiprina, ka viņš tur ir pastāvīgi uzturējies, lai palīdzētu Saimniecībā.

[10.1.5] Apgabaltiesa nepiekrīt VID, ka naudas mantošanas faktu persona var pierādīt vienīgi ar mantojuma līgumu, testamentu vai mantošanas apliecību. Proti, saskaņā ar Civillikuma 731.pantu mantojumu dala labprātīgi (mājas kārtībā, pie notāra vai bāriņtiesā) vai tiesas ceļā, ja līdzmantinieki nevar vienoties.

Tādējādi, ja starp pieteicēju un viņa brāli nepastāvēja strīdi par to, kurš mantos mātes atstāto naudu, šādu faktu varēja arī neapliecināt ar iepriekš minētajiem dokumentiem. To, ka strīdi par, iespējams, mantotās naudas un pēc tam pieteicēja tēva atstātās naudas izlietošanu nepastāv, apliecina *I.K.*, uz kuru arī attiektos mantošanas tiesību regulējums, ja viņš uz tādām pastāvētu. Papildus minētajam apgabaltiesai nav pamata neticēt pieteicēja apgalvojumam, ka pārējie pieteicēja brāļi ir vai nu izbraukuši no Latvijas vai ir miruši.

Neskatoties uz minēto, iepriekš norādītie fakti un apstākļi, pieteicēja paskaidrojumi un liecinieku liecības kopsakarā neapstiprina, ka no vecākiem pieteicējs saņēmis tieši Ls 22 000 (Ls 11 000 no mātes kā mantojumu un Ls 11 000 no tēva kā dāvinājumu).

Proti, gan pieteicējs, gan liecinieks *I.K.*, gan lieciniece *L.K.* norāda, ka šāda naudas summa bijusi, taču nav pietiekami ticamu pierādījumu tam, kādā laika periodā un no kādiem līdzekļiem šī summa ir izveidojusies. Proti, visi liecinieki norāda, ka pieteicēja vecākiem bijusi liela saimniecība (govis, aitas, cūka, vistas, pīles u.c.), ka pieteicēja māte tirgojusies ar

lauksaimniecības precēm, ka liecinieks *I.K.* atdevis savus ienākumus mātei. Apgabaltiesa atzīst, ka vispārīgi no šādas saimniekošanas ģimenei var rasties uzkrājumi, bet no šiem paskaidrojumiem un liecībām nav identificējams laika periods, kādā uzkrājumi radušies (piemēram, kādi bija ģimenes vidējie ienākumi un izdevumi mēnesī, cik palika pāri un kādā periodā uzkrājumi radušies). VID norādījis, ka saimnieciskā darbība pieteicējam nebija reģistrēta. Arī pārliecinošu pierādījumu par to, ka pieteicēja vecākiem bija reģistrēta tirdznieciskā darbība, no kuras varēja veidot uzkrājumus, nav. Ir tikai liecinieku liecības par to, ka pieteicēja māte tirgojusies ar lauksaimniecības precēm, mātei bijusi vieta tirgū. Tomēr apgabaltiesas ieskatā šajā konkrētajā gadījumā ar tām nav pietiekami, lai nonāktu pie secinājuma, ka uz 2004.gada 1.janvāri pieteicējam bija uzkrājumi tieši Ls 22 000 apmērā, kas palikuši no vecākiem.

[10.1.6] Kā redzams no lietas materiāliem, VID ir pārbaudījis arī pieteicēja argumentu par ienākumiem no preču tirdzniecības Polijā laika posmā no 1993.gada līdz 2003.gadam. VID konstatējis, ka muitas iestāžu rīcībā nav deklarāciju, kas apstiprinātu pieteicēja veiktos eksporta un importa darījumus Polijā. Jau no 1994.gadā pieņemtā likuma „Par muitas nodokli (tarifiem)" izriet, ka preču importa un eksporta procedūrām komerciālos nolūkos bija jāiesniedz muitas deklarācija. Proti, šā likuma 37.pantā noteikts, ka, iebraucot Latvijas Republikā, fiziskajām personām ir tiesības, nemaksājot muitas nodokli, pārvietot pāri Latvijas Republikas robežai nekomerciāliem nolūkiem jebkuras preces vai citus priekšmetus, kuru ievešana Latvijas Republikā nav aizliegta vai ierobežota, ja to kopējā muitas vērtība nepārsniedz 300 latus, turklāt vienāda nosaukuma preces un citus priekšmetus – ne vairāk par trim vienībām vai bez daudzuma ierobežojuma, ja to kopējā muitas vērtība nepārsniedz 15 latus.

Saskaņā ar šā likuma 41.panta pirmo daļu, izbraucot no Latvijas Republikas, fiziskajām personām ir tiesības pārvietot pāri Latvijas Republikas robežai jebkuras preces un citus priekšmetus, kuru izvešana no Latvijas Republikas nav aizliegta vai ierobežota. Par izvedamajām precēm un citiem priekšmetiem fiziskajām personām jāmaksā izvedmuitas nodoklis atbilstoši izvedmuitas nodokļa likmēm.

Saskaņā ar šā likuma 10.pantu ievedamo preču vai citu priekšmetu muitas vērtības deklarēšanas procedūru un deklarācijas formu nosaka VID Muitas departaments.

No minētajām tiesību normām izriet, ka, preces izvedot no Latvijas Republikas, kā arī preces ievedot komerciālam nolūkam, bija jāmaksā muitas nodoklis. Nav strīda, ka preču tirdzniecība ir komerciāla darbība, un līdz 2004.gada 1.maijam preču tirdzniecība Polijā vai preču ievešana no Polijas komerciāliem nolūkiem bija saistāma ar preču eksporta un importa procedūru noformēšanu, jo Polija tobrīd bija uzskatāma par ārvalsti. Tādējādi VID pamatoti pārbaudīja, vai VID muitas iestādē ir objektīvi pierādījumi, kas varētu apstiprināt pieteicēja apgalvojumu patiesumu. Šāds

VID pienākums izriet arī no likuma „Par iedzīvotāju ienākuma nodokli" 22.panta pirmās daļas.

Tā kā šādas informācijas nav, VID pamatoti nav atzinis pieteicēja skaidras naudas uzkrājumus uz 2004.gada 1.janvāri pieteicēja norādītajā apmērā.

[10.1.7] No Lēmuma redzams, ka VID ir atzinis pieteicēja faktiskos skaidras naudas uzkrājumus uz 2004.gada 1.janvāri Ls 15 139,43 apmērā, kas veidojas no AS *„/Nosaukums/"* izsniegtā un atpakaļ saņemtā aizdevuma Ls 10 000, ienākumiem no automašīnu pārdošanas Ls 1679,95 apmērā, ienākumiem no dzīvokļa */adrese 4/,* Daugavpilī pārdošanas Ls 2000 apmērā, ienākumiem no personīgā īpašuma pārdošanas AS *„/Nosaukums/"* Ls 1191,36 apmērā un saņemtajiem ienākumiem no automašīnas iznomāšanas Ls 268,12 apmērā.

Apgabaltiesa ņem vērā VID atzīto, ka pieteicēja ienākumi no darba algas līdz 2004.gada 1.janvārim ir samērojami ar CSP noteikto viena iedzīvotāja pilna iztikas minimuma preču un pakalpojumu groza apmēru attiecīgajā taksācijas periodā. Tādējādi apgabaltiesa atzīst, ka pieteicējam uz 2004.gada 1.janvāri varēja izveidoties uzkrājumi no citiem ienākumiem, tajā skaitā no pieteicēja personīgā īpašuma pārdošanas un darījumiem, ja tam ir ticami pierādījumi.

[10.1.8] Pieteikumā pieteicējs ir norādījis vairākus ienākumu veidus, no kuriem pēc pieteicēja domām ir veidojies uzkrājums uz 2004.gada 1.janvāri.

Apgabaltiesa atzīst par nepierādītu 2001.gadā izdarīto ieguldījumu AS „Hipotēku banka", jo par to nav iesniegts neviens pierādījums. Tāpat apgabaltiesa atzīst par nepierādītu faktu, ka pieteicējs 2002.gadā pārdevis *V.Š.* guļamistabas iekārtu par Ls 230, *V.S.* guļamistabas iekārtu un mēbeles par Ls 450, *L.P.* sekciju viesistabai, galdu un krēslus par Ls 380, jo šos pieteicēja paskaidrojumus neapstiprina citi lietā pārbaudāmi pierādījumi. No pieteicēja norādītās informācijas apgabaltiesa konstatē, ka šis personīgais īpašums ir pārdots 2002.gadā, kopā par Ls 1060. Tāpat no lietas materiāliem izriet, ka pieteicējs, atsavinot dzīvokli, kopā ar minēto dzīvokļa iekārtu pārdevis lustru, par ko lieciniece tiesas sēdē nepārliecinoši norādīja: „Ja nemaldos, par Ls 50".

Likuma „Par iedzīvotāju ienākuma nodokli" 19.panta otrajā daļā (*redakcijā, kāda bija spēkā 2002.gadā*) norādīts, ka atbilstoši šim likumam nodoklis tiek aprēķināts par gada apliekamā ienākuma kopējo apjomu, kuru, nosakot saimnieciskās darbības zaudējumus, nevar segt uz citu ienākumu veidu rēķina, un tas tiek atspoguļots deklarācijā. Deklarācijā tiek uzrādīti visi maksātāja taksācijas periodā (kalendārajā gadā) gūtie ienākumi, arī ar nodokli neapliekamie ienākumi, ja to kopējā summa pārsniedz gada neapliekamā minimuma apmēru. Gada neapliekamais minimums 2002.gadā bija Ls 252 (*sk. VID 2002.gada 28.decemba rīkojumu Nr.2351 „Metodika par 2002.gada ienākumu deklarācijas*

sastādīšanu"). Pamatojoties uz minēto, apgabaltiesa atzīst, ka pieteicējam ienākumi no personīgā īpašuma pārdošanas bija jādeklarē. Šāda informācija gan iestādei, gan tiesai būtu objektīvi pārbaudāma, jo nav iegūts neviens cits pierādījums, ar kuru minēto informāciju pārbaudīt. Turklāt argumentu par lustras pārdošanu pieteicējs nav izteicis ne sūdzībā VID ģenerāldirektoram, ne pieteikumā tiesai. Tādējādi tiesas sēdē liecinieces *O.K.* minētais, ka viņa iegādājusies lustru par Ls 50, nav pārliecinošs pierādījums šādam darījumam par šādu summu.

Pieteicējs norādījis, ka nepiekrīt CSP datu piemērošanai, nosakot pieteicēja izdevumus. VID secinājis, ka pieteicēja ienākumi no darba algas līdz 2004.gada 1.janvārim ir samērojami ar CSP noteikto viena iedzīvotāja pilna iztikas minimuma preču vai pakalpojumu groza apmēru attiecīgā taksācijas periodā, līdz ar to nodokļu maksātāja skaidrās naudas uzkrājumi pirmstaksācijas periodā nevarēja palielināties saņemtās darba algas rezultātā.

Pieteicējs, apstrīdot CSP statistikas datu piemērošanu lietā, atbilstoši likuma „Par nodokļiem un nodevām" 38.pantam nav iesniedzis pierādījumus par darba algu līdz 2004.gadam, tādējādi nav iespējams pārbaudīt, vai no tās, atrēķinot izdevumus, atlika līdzekļi, no kuriem veikt uzkrājumus. Apelācijas sūdzībā norādīts, ka lietā nav strīda, ka ikmēneša pieteicēja bruto darba alga bija vidēji Ls 200. Tomēr apgabaltiesa vērš pieteicēja uzmanību, ka saskaņā ar APL 161.panta pirmo daļu administratīvā procesa dalībnieka paskaidrojumi, kas satur ziņas par faktiem, uz kuriem pamatoti viņa prasījumi vai iebildumi, atzīstami par pierādījumiem, ja tos apstiprina citi pārbaudīti vai novērtēti pierādījumi. Šādus pierādījumus pieteicējs apgabaltiesai nav iesniedzis. Turklāt apgabaltiesa ņem vērā arī to, ka papildu deklarācijā par 2004.gadu pieteicējs nav norādījis, ka uzkrājumi Ls 45 000 apmērā veidojušies arī no darba algas.

[10.1.9] Apgabaltiesa konstatē, ka VID ir atzinis kā uzkrājumu avotus uz 2004.gada 1.janvāri citas summas no pieteicēja personīgā īpašuma pārdošanas, piemēram, dzīvokļa, automašīnu pārdošanas, taču apgabaltiesas ieskatā šie darījumi, pat ja tie netika deklarēti, tomēr bija pārbaudāmi citā veidā, iegūstot citas objektīvas ziņas no reģistru iestādēm.

Pieteicējs norādījis, ka 2002.gadā pārdevis garāžu *V.B.* par Ls 3200. Lietas materiālos ir 2003.gada 29.aprīlī sastādīts pirkuma pārdevuma līgums. Saskaņā ar šo līgumu pieteicējs pārdod *Ž.B.* garāžu, kura atrodas */adrese 2/ /garāžas numurs/* kooperatīvā *„/Nosaukums/"*. Puses vienojušās, ka garāžas cena ir Ls 3200, samaksa par garāžu tiek veikta skaidrā naudā līguma parakstīšanas brīdī (*lietas 163.-165.lapa*). Tāpat lietā atrodas kooperatīvās sabiedrības *„/Nosaukums/"* 2010.gada 2.novembra izziņa Nr.11, kurā norādīts, ka pieteicējs bijis garāžu kooperatīva loceklis līdz 2006.gada 6.novembrim un viņam piederēja garāžas */garāžas numurs/ /adrese2/* un */garāžas numurs/ /adrese 2/*. Garāža */garāžas numurs/*

/adrese2/ tika pārdota 2003.gada 29.aprīlī *Ž.B.*, bet garāža */garāžas numurs/ /adrese 2/* tika pārdota 2006.gada 6.novembrī *Ž.K.* Izziņu ir parakstījis *G.P.* (*lietas 169.lapa*).

Apgabaltiesa konstatē, ka pieteicēja norādītajā informācijā un citos lietā esošajos materiālos ir savstarpējas nesakritības. Proti, pieteikumā norādīts, ka pieteicējs garāžu pārdevis *V.B.* 2002.gadā, bet garāžas pirkuma pārdevuma līgums noslēgts 2003.gada 29.aprīlī ar *Ž.B.* Tāpat pieteikumā norādīts, ka pieteicējs pārdevis garāžu */adrese2/*, bet līgums noslēgts par garāžu */adrese 2/*. Kooperatīvās sabiedrības *„/Nosaukums/"* izziņā savukārt norādīts, ka *Ž.B.* pārdota garāža */adrese2/*. Turklāt, pārbaudot Lursoft datu bāzē pieejamās ziņas, apgabaltiesa konstatē, ka kooperatīvās sabiedrības *„/Nosaukums/"* izziņu ir parakstījis *G.P.*, kurš no 2004.gada ir sabiedrības valdes loceklis.

Saskaņā ar Kooperatīvo sabiedrību likuma 46.panta ceturto daļu valdes locekļus uz kooperatīvās sabiedrības statūtos paredzēto laiku, kas nav ilgāks par trim gadiem, ievēlē un atsauc biedru kopsapulce, aizklāti balsojot. Lursoft datu bāzē par kooperatīvās sabiedrības *„/Nosaukums/"* valdes locekļiem nav jaunāku ziņu par 2004.gadu, kas kā publiskā datu bāzē pieejamas ziņas būtu objektīvs avots apgabaltiesai pārliecināties par izziņas patiesumu. Apgabaltiesa secina, ka *G.P.* pilnvaras atbilstoši citētajai tiesību normai ir beigušās 2007.gadā. Tādējādi 2010.gada 2.novembrī izsniegtā izziņa nav pieļaujams pierādījums lietā, kas palīdzētu novērst šaubas par garāžas */adrese 3/* vai */adrese2/* pārdošanu *V.B.* vai *Ž.B.*

Pamatojoties uz minētajiem argumentiem, apgabaltiesa neatzīst, ka pieteicēja uzkrājumos uz 2004.gada 1.janvāri būtu ieskaitāmi Ls 3200 par garāžas pārdošanu.

Pieteikumā norādīts, ka 2002.gadā pieteicējs pārdevis vienu govi un septiņas aitas *S.B.* par Ls 950. No Daugavpils rajona Laucesas pagasta padomes 2008.gada 15.augusta izziņas Nr.03-11.1/329 izriet, ka Saimniecībā līdz 2002.gadam citastarp tika uzturētas 5 govis un 30 aitas. Lietā nav strīda, ka pieteicējs 2002.gadā Saimniecību ieguva savā īpašumā. Tādējādi apgabaltiesa atzīst, ka pieteicējs varēja atsavināt 1 govi un 7 aitas.

Tiesas sēdē nopratināts kā liecinieks *S.B.* liecināja, ka viņa brālis piedāvāja lieciniekam nopirkt vienu govi un septiņas aitas. Pieteicējs tās nopirka par Ls 1000. Pieteicēju personīgi nepazīst. Liecinieks iedevis brālim Ls 1000, brālis tos nodeva pieteicējam. Tolaik liecinieks strādāja pie saimnieka siltumnīcās, dienas alga bija Ls 5. Sācis būvēt saimniecību, pēc tam nauda beidzās. Vienu saimniecību pārdeva, bet otru nopirka. Pārdeva par Ls 7500, bet nopirka par Ls 3000, tādējādi palika starpība. Lopus liecinieks pirka savām vajadzībām. Kamēr sieva bija dzīva, liecinieks vēlējās savu saimniecību. Lopus esot pircis par Ls 1000.

Pārbaudot apgabaltiesai pieejamās ziņas (Iedzīvotāju reģistra datubāzi, Vienotās valsts datorizētās zemesgrāmatas datu bāzi), apgabaltiesa konstatē, ka liecinieks jau 1995.gadā ir šķīries, viņa īpašumā nav bijis

reģistrēts nekustamais īpašums. Turklāt liecinieks pats personīgi nav bijis pie pieteicēja, lai iegādātos lopus, bet to darījis ar brāļa starpniecību, kas neizslēdz iespēju, ka lopi, ja vispār tika iegādāti, tad iegādāti no kādas citas personas. Tādējādi apgabaltiesa nepiešķir ticamību liecinieka liecībai par vienas govs un septiņu aitu iegādi saimniecības vajadzībām.

Attiecīgi noraidāms ir pieteicēja arguments par Ls 950 ieskaitīšanu pieteicēja uzkrājumos uz 2004.gada 1.janvāri.

[10.1.9] Pamatojoties uz minētajiem argumentiem, apgabaltiesa atzīst par pamatotiem VID secinājumus, ka pieteicēja uzkrājumi uz 2004.gada 1.janvāri bija tikai Ls 15 139,43. Tādējādi neatzītie pieteicēja uzkrājumi uz 2004.gada 1.janvāri ir Ls 29 860,57.

[10.2] Lietā nav strīda par VID atzītajiem pieteicēja ienākumiem 2004.gadā Ls 1656,10 apmērā (*Audita pārskata tabula Nr.2*).

Pieteicējs norādījis, ka viņam 2004.gadā papildus bijuši ienākumi Ls 3000 apmērā kā aizņēmums no *V.Ž.*, pretī nododot *V.Ž.* lietošanā automašīnu ZIL 130.

Audita sākuma sarunas protokolā pieteicējs uz jautājumu par parādsaistībām ar fiziskajām personām, uzņēmumiem, bankām norādīja, ka nav nevienam aizdevis, kā arī pats nav aizņēmies. Papildu deklarācijā par 2004.gadu pieteicējs arī nav norādījis, ka viņam būtu aizņēmums no fiziskās personas (*lietas 70.lapa*).

Lietas materiālos ir starp pieteicēju un *V.Ž.* 2008.gada maijā noslēgta vienošanās, saskaņā ar kuru puses atzīst, ka 2004.gada maijā pieteicējs aizņēmies no *V.Ž.* Ls 3000 ar atdošanas termiņu līdz 2007.gada 31.decembrim, par ko bija uzrakstīts paraksts. Kā garantija bijis automobilis ZIL 130, valsts reģistrācijas Nr.*/reģistrācijas numurs/*, 1986.gada izlaidums. Tā kā pieteicējs neizpildīja uzņemtās saistības saskaņā ar parakstu no 2004.gada maija, proti, neatdeva *V.Ž.* Ls 3000, garantija automobilis ZIL 130 pāriet *V.Ž.* īpašumā. Par automobiļa pārreģistrāciju puses vienosies atsevišķi (*lietas 168.lapa*).

Nopratināts kā liecinieks tiesas sēdē, *V.Ž.* liecināja, ka pieteicēju pazīst jau no „padomju" laikiem. 2004.gadā liecinieks aizdevis pieteicējam Ls 3000, precīzu datumu neatceras. Liecinieks no pieteicēja paņēmis automašīnu ZIL kā ķīlu. Lieciniekam tā bija nepieciešama saimniecībā un palika pie liecinieka. Automašīna ir pārtaisīts furgons, cits dzinējs, tā ir ekonomiska. Tolaik mašīna bija darba kārtībā un bija reģistrēta CSDD. Automašīna netika pārreģistrēta uz liecinieka vārda, jo, ja lieciniekam automašīna nepatiktu, viņš to atdotu pieteicējam, bet pieteicējs atdotu naudu. Pieteicējs šo automašīnu noņēma no uzskaites. Automašīna palika pie liecinieka (*lietas 226.lapa*). No lietas materiālos esošās CSDD izziņas redzams, ka automašīna ZIL 130 ar valsts reģistrācijas Nr.*/reģistrācijas numurs/* 2008.gada 9.jūnijā norakstīta, tas ir, drīz pēc tam, kad tika noslēgta 2008.gada vienošanās.

No iepriekš minētā apgabaltiesa negūst apstiprinājumu tam, ka 2004.gadā pieteicējs guva ienākumus Ls 3000 apmērā no *V.Ž.* Proti, papildu deklarācijā par 2004.gadu pieteicējs norādījis, ka nevienam nav aizdevis. Arguments par aizdevumu *V.Ž.* radās tikai sūdzībā VID ģenerāldirektoram. Vienošanās, ar kuru atzīts pieteicēja aizņēmums no *V.Ž.* sastādīts tikai 2008.maijā bez precīza datuma. Tādējādi acīmredzami šāds dokuments ir sastādīts jau audita laikā un, iespējams, jau pēc Lēmuma pieņemšanas. Vienošanās 1.punktā norādīts, ka pieteicējs aizņēmies Ls 3000, par ko bija uzrakstīts paraksts. Šāds dokuments ar „parakstu" nav iesniegts. Tas, ka automašīna iespējamā aizdevuma brīdī bijusi 18 gadus veca un fakts, ka drīz pēc aizdevuma atdošanas termiņa beigām tā norakstīta, tātad neizmantojama, izraisa šaubas par to, ka tā vispār bijusi liecinieka lietošanā, turklāt kā ķīla aizdotiem Ls 3000.

Tādēļ apgabaltiesa atzīst par nepierādītu faktu, ka pieteicējs 2004.gadā saņēmis aizdevumu no *V.Ž.* Ls 3000 apmērā. Attiecīgi šāda summa nav ieskaitāma pieteicēja ienākumos 2004.gadā.

[10.3] Pieteicējs neapstrīd VID konstatētos izdevumus 2004.gadā par izglītību Ls 350 apmērā, izdevumus par ārstnieciskajiem pakalpojumiem Ls 17,20 un izdevumus par AS ITK *„/Nosaukums/"* akciju iegādi Ls 3810,00 apmērā.

Pieteicējs apstrīd izdevumus personiskajām vajadzībām saskaņā ar CSP datiem un izdevumus personiskajām vajadzībām par apgādājamām personām Ls 2370,72 apmērā.

Likuma „Par iedzīvotāju ienākuma nodokli" 22.panta sestā daļa noteic, ka ar nodokļa maksātāja un viņa ģimenes personiskajām vajadzībām saistīto izdevumu novērtējumu VID nosaka, izmantojot CSP statistikas datus par attiecīgo periodu, ja vien maksātājs nevar pierādīt citu ar personiskajām vajadzībām saistīto izdevumu apmēru. No minētās normas izriet, ka, aprēķinot nodokļa maksātāja un viņa ģimenes vajadzībām iztērētos līdzekļus, ir izmantojami CSP statistikas dati, ņemot vērā maksātāja norādīto informāciju par viņa izdevumu īpatnībām.

Likuma „Par iedzīvotāju ienākuma nodokli" 22.panta sestās daļas kontekstā Senāts ir atzinis, ka nodokļu maksātājs var pierādīt, ka izdevis mazākus līdzekļus par vidējo statistisko izdevumu apmēru, ja patēriņam izmantojis pārtikas produktus, kurus izaudzējis pats savā mājsaimniecībā. Vispārīgi nodokļu maksātājs var pierādīt no CSP datiem atšķirīgu personiskajām vajadzībām saistīto izdevumu apmēru, taču, šādām atšķirībām jābūt būtiskām, kas statistikas datu piemērošanu padarītu par netaisnīgu (*Senāta 2010.gada 9.decembra sprieduma lietā Nr.SKA-629 8.punkts*).

Pieteicējs administratīvā procesa ietvaros, kā arī tiesvedības laikā norādījis atšķirīgu informāciju par izdevumiem personīgajām vajadzībām: Ls 40, Ls 50, Ls 50-60. Sūdzībā VID ģenerāldirektoram pieteicējs norādījis, ka personīgajām vajadzībām nepatērē vairāk kā Ls 75 mēnesī.

Apgabaltiesa atzīst par pamatotu pieteicēja apgalvojumu, ka viņa personīgajiem izdevumiem nav nepieciešams iztērēt tik, cik norādīts CSP rādītājos, jo apgabaltiesai nav šaubu, ka pieteicējam auditējamajā periodā bija pietiekami liela saimniecība, kurā lielā mērā varēja nodrošināt sevi ar iztiku – pienu un piena produktiem, un gaļu. Lieciniece *L.K.* tiesas sēdē Administratīvajā rajona tiesā apstiprināja, ka arī „līdz šim", tātad tiesvedības laikā pirmās instances tiesā Saimniecībā ir 2 govis un teļi. Esot pirkuši tikai maizi, sāli, cukuru, jo gaļa, piena produkti, augļi un dārzeņi bija savi (*lietas 177.lapa*). Tādējādi pieteicējs ir norādījis uz personisko izdevumu īpatnībām, kas būtiski atšķiras no CSP norādītajiem datiem.

No CSP statistikas datiem izriet, ka iztikas minimuma patēriņa grozs vienam iedzīvotājam (latos) 2004.gadā bija Ls 1185,36. Patēriņa grozā ir iekļauti citastarp izdevumi pārtikai un bezalkoholiskajiem dzērieniem, kas 2004.gadā kopā uz vienu personu mēnesī bija Ls 34,90. No šiem statistikas datiem redzams, ka par gaļu, pienu, sieru un olām, augļiem un ogām, dārzeņiem vienai personai ir izdevumi Ls 21,40. Tā kā apgabaltiesai nav šaubu, ka pieteicējs šādus pārtikas produktus 2004.gadā varēja iegūt savā saimniecībā, apgabaltiesa atzīst, ka pieteicēja ikmēneša preču patēriņa grozs ir koriģējams par Ls 21,40 mēnesī, tas ir, Ls 256,8 gadā, rezultātā pieteicēja patēriņa grozs personīgajiem izdevumiem par 2004.gadu nosakāms Ls 928,56 (1185,36-256,8). Attiecīgi izriet, ka pieteicēja izdevumi personīgajām vajadzībām bija vidēji Ls 77 mēnesī, kas ir līdzvērtīgs rādītājs pieteicēja norādītajam izdevumu apmēram sūdzībā VID ģenerāldirektoram (*lietas 34.lapa*).

No minētā secināms, ka pieteicēja izdevumi par 2004.gadu samazināmi par Ls 256,8.

No Audita pārskata izriet, ka pieteicējam par 2004.gadu pilnā apmērā aprēķināti arī izdevumi par abu meitu uzturēšanu. Apgabaltiesa nevar piekrist šādam izdevumu aprēķinam.

Pirmkārt, apgabaltiesa ņem vērā to, ka abas meitas 2004.gadā dzīvoja kopīgā saimniecībā ar pieteicēju, tātad arī uz abu meitu izdevumiem attiecināma patēriņa groza korekcija saistībā ar īpatnībām par izdevumiem pārtikai. Papildus tam apgabaltiesa konstatē, ka kopīgā saimniecībā ar pieteicēju un meitām dzīvoja pieteicēja sieva, lieciniece *L.K.*, kura auditējamajā periodā strādāja algotu darbu (*Audita pārskata 3.-4.lapa*). No liecinieces *N.K.* liecības apgabaltiesai izriet, ka pieteicējas māte ir piedalījusies bērnu uzturēšanā, citastarp, pērkot apģērbu.

Saskaņā ar Civillikuma 177.panta pirmo, otro, trešo un ceturto daļu līdz pilngadības sasniegšanai bērns ir vecāku aizgādībā, kura ietver bērna aprūpi, kas nozīmē viņa uzturēšanu, t.i., ēdiena, apģērba, mājokļa un veselības aprūpes nodrošināšanu. Civillikuma 178.pants noteic, ka kopā dzīvojoši vecāki aizgādību īsteno kopīgi. No minētā secināms, ka kopā dzīvojošiem vecākiem ir kopīgs pienākums nodrošināt bērnus ar ēdienu, apģērbu un citām precēm un pakalpojumiem.

Tā kā lietā nav atrodamas īpašas norādes, ka kādam no vecākiem būtu lielāki izdevumi bērnu uzturēšanai salīdzinājumā ar otru vecāku, apgabaltiesa atzīst, ka izdevumi pieteicēja meitu personiskajām vajadzībām nosakāmi vienādās daļās pieteicējam un viņa sievai *L.K.* Attiecīgi apgabaltiesa secina, ka pieteicēja izdevumi meitu uzturēšanai ir Ls 928,56 (Ls 1857,12 (koriģētais patēriņa grozs par 2004.gadu) : 2). Pamatojoties uz minēto, apgabaltiesa atzīst, ka izdevumi personīgajām vajadzībām par apgādājamiem samazināmi par Ls 1442,16 (2370,72-928,56).

[10.4] Pamatojoties uz [10.2]-[10.3] punktā izdarītajiem secinājumiem, apgabaltiesa atzīst, ka pieteicējam Audita pārskatā ir nepareizi aprēķināti ienākumi un izdevumi, attiecīgi nepareizi aprēķināts IIN.

Apgabaltiesa atzīst, ka pieteicējam ienākumi 2004.gadā bijuši Ls 1656,10, bet izdevumi Ls 7834,32, tādējādi konstatējams izdevumu pārsniegums pār ieņēmumiem Ls 6178,22 apmērā.

Audita pārskatā konstatēts pieteicēja skaidras naudas līdzekļu samazinājums par Ls 6750,00 (*Audita pārskata tabula Nr.3*). Ņemot vērā VID piemēroto metodi pieteicēja slēptā ienākuma aprēķināšanai par 2004.gadu (*Audita pārskata tabula Nr.5*), apgabaltiesa konstatē, ka pieteicējam uz 2004.gada beigām ir līdzekļu pārpalikums Ls 571,78 (līdzekļu izlietojums Ls 7834,32 – (ienākumi Ls 1656,10 + līdzekļu samazinājums Ls 6750,00)).

[10.5] Pamatojoties uz minētajiem argumentiem, apgabaltiesa atzīst, ka pieteicējam nepamatoti aprēķināts IIN par 2004.gadu no slēptā ienākuma Ls 281,80, kā arī soda nauda Ls 140,90 apmērā.

[11] Attiecībā par IIN par 2005.gadu apgabaltiesa konstatē turpmāk minēto.

[11.1] Papildu deklarācijā par 2005.gadu pieteicējs bija norādījis uzkrājumus uz 2005.gada 1.janvāri Ls 38 250, un gada beigām Ls 26 250. VID noteicis pieteicēja skaidras naudas samazinājumu 2005.gadā Ls 8389,43 (15 139,43 (VID atzītais skaidras naudas uzkrājums) – Ls 6750 – skaidras naudas uzkrājuma samazinājums 2004.gadā).

Apgabaltiesa šādam rezultātam nevar piekrist, ņemot vērā šā sprieduma [10.4] punktā izdarītos secinājumus, ka pieteicējam 2004.gadā izveidojās līdzekļu pārpalikums Ls 571,78 apmērā. Šāds pārpalikums pieskaitāms pieteicēja 2005.gada uzkrājumiem.

Proti, apgabaltiesa līdz ar to atzīst, ka pieteicēja uzkrājums uz 2005.gada 1.janvāri ir Ls 8961,21 (8389,43+571,78).

[11.2] Lietā nav strīda par pieteicēja ienākumu avotiem un to apmēru 2005.gadā. Tie ir Ls 1227,43 (*sk. Audita pārskata 7.tabulu*).

[11.3] Lietā ir strīds par pieteicēja izdevumu apmēru 2005.gadā un konkrēti par piemērotajiem CSP apkopotajiem izdevumu groza datiem pieteicēja personiskajām vajadzībām un viņa meitu uzturēšanai.

Attiecībā par CSP datu piemērošanu apgabaltiesa izdara tādus pašus secinājumus, kas norādīti šā sprieduma [10.3] punktā, precizējot groza apmēru atbilstoši 2005.gada rādītājiem un konkrētajiem lietas apstākļiem.

VID norādījis, ka iztikas minimuma patēriņa grozs vienam iedzīvotājam 2005.gadā ir Ls 1265,76. Mājsaimniecības patēriņa izdevumi par gaļu, pienu, sieru, olām, dārzeņiem, augļiem un ogām uz vienu personu 2005.gadā mēnesī vidēji bija Ls 24,73. Tādējādi pieteicēja patēriņa grozs ir koriģējams par šo summu, nosakot, ka izdevumi pieteicēja personīgajām vajadzībām 2005.gadā bija Ls 969 (1265,76-296,76).

No Audita pārskata redzams, ka pieteicēja izdevumos pilnā apmērā ir ieskatīti arī izdevumi personīgajām vajadzībām par pieteicēja abām meitām par periodu no 2005.gada 1.janvāra līdz 31.oktobrim. Šajā sakarā apgabaltiesa atsaucas uz argumentiem, kas norādīti sprieduma [10.3] punktā un koriģē izdevumu apmēru par meitām. Apgabaltiesa atzīst, ka pieteicēja izdevumi personīgajām vajadzībām par meitām, ņemot vērā, ka arī pieteicēja sieva piedalījusies meitu aprūpē, bijuši Ls 922,24 (50% no 2091,78 – (24,73 * 10)).

Pamatojoties uz minēto, apgabaltiesa atzīst, ka pieteicēja izdevumi 2005.gadā bijuši Ls 11 147,56.

[11.4] No iepriekš minētā izriet, ka 2005.gadā pieteicēja izdevumi pārsniedza ienākumus par Ls 9920,13 (11 147,56-1227,43). Piemērojot VID metodi slēptā ienākuma aprēķināšanai (*Audita pārskata tabula Nr.7*), apgabaltiesa konstatē, ka pieteicēja līdzekļu avoti (uzkrājumi kopā ar ienākumiem) bija Ls 10 188,64 (8961,21 + 1227,43). Aprēķinot pieteicēja izdevumu un ienākumu kopā ar uzkrājumiem starpību, secināms, ka pieteicēja slēptais apliekamais ienākums bija Ls 958,92, no kuriem aprēķināms IIN, ņemot vērā VID konstatētos neapliekamos ienākumus, valsts sociālās apdrošināšanas obligātās iemaksas, neapliekamo minimumu un pieteicēja attaisnotos izdevumus (*Audita pārskata tabula Nr.8*). Proti, apgabaltiesa konstatē, ka ienākums, no kura VID bija jāaprēķina IIN ir Ls 1119,72 (958,92+(120+960 – bruto darba alga) – 97,2 (valsts sociālās apdrošināšanas obligātās iemaksas) – 312 (gada neapliekamais minimums) – 360 (atvieglojums par apgādājamajiem) – 150 (attaisnotie izdevumi)). IIN no apliekamā ienākuma tādējādi ir Ls 279,93. Tā kā avansā iemaksātais nodoklis pieteicējam konstatēts Ls 77,7 un pieteicēja norādītā pārmaksa Ls 37,5, apgabaltiesa konstatē, ka pieteicējam budžetā iemaksājamais IIN ir Ls 239,73 (279,93 – 77,7 + 37,5).

Apgabaltiesa atzīst, ka pieteicējam nepamatoti aprēķināts IIN par 2005.gadu par summu Ls 509,54 (749,27 (VID aprēķinātais IIN) – 239,75 (apgabaltiesas aprēķinātais IIN)).

[11.5] Apgabaltiesa atzīst, ka VID pamatoti noteica pieteicējam iemaksāt budžetā arī soda naudu 50% apmērā no nedeklarētās budžetā iemaksājamās summas saskaņā ar likuma „Par iedzīvotāju ienākuma nodokli" $31.^{3}$panta pirmo daļu (redakcijā, kas bija spēkā Lēmuma

pieņemšanas laikā) un likuma „Par nodokļiem un nodevām" 32.panta pirmo daļu. Ņemot vērā, ka apgabaltiesa atzina par pamatotu IIN aprēķinu pieteicējam Ls 239,73 apmērā, apgabaltiesa secina, ka soda nauda pieteicējam aprēķināma Ls 119,86 apmērā (50% no Ls 239,73). Tādējādi pieteicējam nepamatoti aprēķinātais soda naudas apmērs par IIN 2005.gadā ir Ls 254,78 (374,64-119,86) apmērā.

[12] Attiecībā par IIN par 2006.gadu apgabaltiesa norāda tālāk minēto.

[12.1] Pamatojoties uz šā sprieduma [11.4] punktā izdarītajiem secinājumiem, pieteicējam nav uzkrājuma uz 2006.gada 1.janvāri.

[12.2] Lietā nav strīda par VID konstatētajiem ienākumiem 2006.gadā. Tie ir Ls 1758,54 (*Audita pārskata tabula Nr.9*).

Papildus minētajam pieteicējs ir pārdevis garāžu *Ž.K.* kooperatīvā *„/Nosaukums/"*, */adrese 3/* par Ls 2100. Lietas materiālos ir kooperatīvās sabiedrības *„/Nosaukums/"* 2010.gada 2.novembra izziņa par to, ka 2006.gadā *Ž.K.* ir pārdota garāža */garāžas numurs/*, */adrese 2/* (*lietas 170.lapa*). Lietas materiālos atrodas arī *Ž.K.* apliecinājums (paraksta īstums apliecināts notariāli), ka 2006.gada novembrī viņa nopirkusi nekustamo īpašumu, garāžu, kooperatīvā *„/Nosaukums/"*. Apgabaltiesa konstatē pārāk daudz pretrunu pieteicēja paskaidrojumos un lietai pievienotajos materiālos.

Proti, pieteicējs gan sūdzībā VID ģenerāldirektoram, gan pieteikumā norādījis, ka *Ž.K.* par Ls 2100 pārdevis garāžu */adrese 3/*. *Ž.K.* apliecinājumā nav norādījusi ne garāžas adresi, ne numuru, pēc kura garāžu varētu identificēt. Savukārt kooperatīvās sabiedrības *„/Nosaukums/"* izziņu, kurā turklāt norādīts, ka pieteicējs *Ž.K.* pārdevis garāžu */adrese 2/*, nevis */adrese 3/*, apgabaltiesa jau iepriekš atzina par nepieļaujamu pierādījumu.

Pamatojoties uz minētajiem argumentiem, apgabaltiesa atzīst, ka pieteicēja norādītie Ls 2100 nav atzīstami par pieteicēja ienākumiem 2006.gadā.

[12.3] VID norādījis pieteicēja līdzekļu izlietojumu 2006.gadā Ls 24 854,63. Pieteicējs nepiekrīt personīgajām vajadzībām nepieciešamo izdevumu apmēram Ls 1403,04 apmērā saskaņā ar CSP datiem par iztikas minimuma patēriņa grozu.

Šajā sakarā apgabaltiesa izdara līdzīgus secinājumus, kas norādīti šā sprieduma [10.3] un [11.3] punktā. Proti, saskaņā ar CSP datiem par mājsaimniecības patēriņa izdevumiem pārtikai vidēji uz vienu mājsaimniecības locekli mēnesī par gaļu, pienu, sieru un olām, augļiem un ogām, un dārzeņiem persona 2006.gadā patērēja vidēji Ls 27,36 mēnesī (gadā kopā Ls 328,32). Tādējādi VID piemērotie CSP dati par izdevumiem personīgajām vajadzībām pieteicējam samazināmi par Ls 328,32.

Pamatojoties uz minēto, apgabaltiesa konstatē, ka pieteicēja izdevumi 2006.gadā bija Ls 24 526,31.

[12.4] Līdz ar to secināms, ka, pieteicējam bija līdzekļu izlietojuma pārsniegums pār ienākumiem Ls 22 767,77 (24 526,31-1758,54) apmērā (slēptais apliekamais ienākums), no kuriem aprēķināms IIN, ņemot vērā VID konstatētos neapliekamos ienākumus, valsts sociālās apdrošināšanas obligātās iemaksas, neapliekamo minimumu un pieteicēja attaisnotos izdevumus (*Audita pārskata tabula Nr.10*). Proti, apgabaltiesa konstatē, ka ienākums, no kura VID bija jāaprēķina nodoklis, ir Ls 24 323,87 (22 767,77 +(1859,31+327,60 – bruto darba alga)-196,81 (valsts sociālās apdrošināšanas iemaksas) – 384 (gada neapliekamais minimums) – 50 (attaisnotie izdevumi)). IIN no apliekamā ienākuma par 2006.gadu tādējādi ir Ls 6080,97. Tā kā avansā iemaksātais nodoklis pieteicējam konstatēts Ls 401,61 un pārmaksa Ls 16,88, pēc VID piemērotās metodes apgabaltiesa aprēķina, ka pieteicējam budžetā maksājamais IIN ir Ls 5696,24 (6080,97 - 401,61+16,88).

Apgabaltiesa atzīst, ka pieteicējam nepamatoti aprēķināts IIN par 2006.gadu par summu Ls 82,08 (5778,32 (VID aprēķinātais IIN) – 5696,24 (apgabaltiesas aprēķinātais IIN)).

[12.5] Apgabaltiesa atzīst, ka VID pamatoti noteica pieteicējam iemaksāt budžetā arī soda naudu 50% apmērā no nedeklarētās budžetā iemaksājamās summas saskaņā ar likuma „Par iedzīvotāju ienākuma nodokli" 31.^{3}panta pirmo daļu (redakcijā, kas bija spēkā Lēmuma pieņemšanas laikā) un likuma „Par nodokļiem un nodevām" 32.panta pirmo daļu. Ņemot vērā, ka apgabaltiesa atzina par pamatotu IIN aprēķinu pieteicējam Ls 5696,24 apmērā, apgabaltiesa secina, ka soda nauda pieteicējam aprēķināma Ls 2848,12 apmērā (50% no Ls 5696,24). Tādējādi pieteicējam nepamatoti aprēķinātais soda naudas apmērs par IIN 2006.gadā ir Ls 41,04 (2889,16-2848,12) apmērā.

[13] Pieteicējam ir aprēķināta arī nokavējuma nauda par laikā nesamaksāto IIN.

Tā kā apgabaltiesa šā sprieduma [10.4] atzina, ka pieteicējam par 2004 gadu neveidojas slēptais ienākums, nokavējuma nauda Ls 123,43 apmērā par 2004.gadu atceļama šā iemesla dēļ.

Attiecībā par nokavējuma naudu, kas aprēķināta par 2005. un 2006.gadu, apgabaltiesa norāda tālāk minēto.

Pienākums maksāt nokavējuma naudu pamatots ar likuma „Par nodokļiem un nodevām" 29.panta otro daļu. Tajā paredzēts, ka par nodokļu un nodevu maksājuma samaksas termiņa nokavējumu maksātājam tiek aprēķināta nokavējuma nauda – no laikā nenomaksātā pamatparāda 0,05 % par katru nokavēto dienu, ja konkrētā nodokļa likumā nav noteikti citi nokavējuma naudas apmēri.

Līdz 2007.gada 8.novembra grozījumiem likuma „Par iedzīvotāju ienākuma nodokli" 31.^{3}panta pirmā daļa paredzēja, ka nenomaksāta nodokļa gadījumā nodokļu maksātājam jāsamaksā iztrūkstošā nodokļa

summa un soda nauda iztrūkstošās nodokļa summas apmērā. Savukārt grozījumu rezultātā vārdi „un soda nauda iztrūkstošās nodokļa summas apmērā" tika aizstāti ar vārdiem „nokavējuma nauda un soda nauda atbilstoši likumā „Par nodokļiem un nodevām" noteiktajam apmēram".

Kā atzinis Senāts, nodokļu maksātāja pienākums maksāt nokavējuma naudu par laikus nesamaksāto IIN tika iedibināts līdz ar iepriekš aplūkotajiem likuma „Par iedzīvotāju ienākuma nodokli" 31.^{3}panta pirmās daļas grozījumiem. Tā kā šie grozījumi stājās spēkā 2007.gada 11.decembrī, tad nokavējuma naudu drīkst aprēķināt, tikai sākot ar minēto datumu (*sk. Senāta 2011.gada 1.jūnija sprieduma lietā Nr.SKA-107/2011 12.-17.punktu*).

Pieteicējam par 2005.gadu aprēķināta nokavējuma naudua Ls 191,44 apmērā, par 2006.gadu aprēķināta Ls 421,82 par periodu līdz 2007.gada 10.oktobrim (*sk. Audita pārskata 22.lapu, VID Latgales reģionālās iestādes 2008.gada 28.februāra lēmuma Nr.1-4/4753 19.lapu*). Pieteicējam nav aprēķināta nokavējuma nauda par laiku, kas bija pēc šā datuma, tātad arī par periodu pēc likuma „Par iedzīvotāju ienākuma nodokli" 31.^{3}pirmās daļas grozījumiem. Tādējādi pieteicējam aprēķinātā nokavējuma nauda ir pilnībā atceļama.

[14] Tā kā pieteikums daļēji ir apmierināms, no atbildētāja par labu pieteicējam piespriežama valsts nodeva par pieteikuma iesniegšanu tiesā un apelācijas sūdzību, kopā Ls 20.

[15] Administratīvā apgabaltiesa atzīst, ka pirmās instances tiesa nebija pilnībā izvērtējusi pierādījumus lietā, kā arī piemērojusi nepareizas tiesību normas, tādēļ nonākusi pie nepareiza rezultāta spriedumā.

Rezolutīvā daļa

Pamatojoties uz Administratīvā procesa likuma 307. un 309.pantu, Administratīvā apgabaltiesa

nosprieda:

S.K. pieteikumu apmierināt daļā.

Atcelt Valsts ieņēmumu dienesta 2008.gada 7.maija lēmumu Nr.19/12805 daļā par *S.K.* aprēķināto iedzīvotāju ienākuma nodokli Ls 281,80 par 2004.gadu, Ls 509,54 par 2005.gadu, Ls 82,08 par 2006.gadu, soda naudu Ls 140,90 par 2004.gadu, Ls 254,78 par 2005.gadu un Ls 41,04 par 2006.gadu, nokavējuma naudu Ls 736,69 apmērā par 2004., 2005. un 2006.gadu, pārējā daļā pieteikumu noraidīt.

Piespriest no Latvijas Republikas par labu *S.K.* samaksāto valsts nodevu Ls 20 (divdesmit lati) apmērā.

Spriedumu var pārsūdzēt Augstākās tiesas Senātā Administratīvo lietu departamentam 30 dienu laikā no sprieduma sastādīšanas dienas, kasācijas sūdzību iesniedzot Administratīvajā apgabaltiesā.

Tiesas sēdes priekšsēdētāja	(*paraksts*)	I.Meldere
Tiesneses	(*paraksts*)	Dz.Amerika
	(*paraksts*)	L.Vīnkalna

NORAKSTS PAREIZS
Administratīvās apgabaltiesas tiesnese I.Meldere
2012.gada 4.jūlijā